

## ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗНАЧЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ У СІЛЬСЬКОМУ РОЗВИТКУ

© Плотнікова М.Ф., 2015

Посилення продовольчої, фінансової, водної, енергетичної, кліматичної та інших видів кризи як визначальних чинників щодо діяльності суб'єктів господарювання формують якісно нові вимоги до реалізації потреб та розкриття потенціалу людського капіталу, родини, громади, підприємства, країни, регіону, наднаціонального та глобального утворення водночас сприяючи добробуту та розвитку суспільних утворень. Формування нового середовища функціонування суб'єктів суспільних відносин через запровадження пермакультурних підходів у виробництві, посилення ролі безвідходних, енергозберігаючих, органічних, біологічних систем у виробництві та життєдіяльності, активізація ролі ноосферної освіти, природо доцільного виховання сприятимуть формуванню продовольчої, економічної та соціально-екологічної безпеці країни, підвищенню родючості ґрунту та збільшенню біологічного різноманіття та сільських територіях, а також знизить рівень витрат на реалізацію програм розвитку [1, С. 6; 2].

Формування засад сталого сільського розвитку є сферою інтересів великого кола як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників, зокрема С. Бойка, В. Борщевського, В. Збарського, І. Гнибіденка, С. Горлова, Ю. Губені, Г. Кваснікова, В. Кулика, В. Мацибори, О. Мельника, О. Павлова, М. Хвесика та ін. Інструменти та механізми забезпечення добробуту населення та інклюзії на сільських територіях представлені у працях Т. Затонацької, Н. Куцмус, Е. Лібанової, Л. Молдаван, І. Тараненко, О. Шубравської та ін. Особливості функціонування сільської економіки є предметом досліджень зарубіжних вчених таких як А. Вайес, П. Готліб, Г. Грін, С. Деллер, Дж. Кроматсьє, Б. Ліу, Д. Маркуїлер, В. Петріков, К. Скот, Х. Талбот, Л. Хантер, К. Хуббард, М. Шаксміт та ін. та вітчизняних О. Бородіна, Т. Зінчук, Р. Косодій, О. Могильний, Т. Осташко, І. Прокопа, П. Саблук, В. Юрчишин. Теорія та методологія руралізму знайшла своє відображення в працях Г. Ван Дер Вурстен, Є. Грейдус, П. Клавал, С. Краус, Д. Лін, Д. Моффат, Дж. Нуге та ін. Недостатній рівень розвитку виробничої та соціальної інфраструктури, зосередження значної частини її об'єктів серед обмеженого кола власників зумовлює невисокий ступінь [3-5]. Активно обговорюється на всіх рівнях питання державно-приватного партнерства у всіх сферах забезпечення функціонування структур сільського розвитку.

Інноваційно-інвестиційний характер планомірного розвитку мережі населених пунктів на сільських територіях значною мірою обумовлений станом розвитку як виробничої, так і соціальної інфраструктури. Активізація ролі територіальних громад через пропонування та впровадження раціональних змін на прилеглих територіях, співпраця з органами державної влади та місцевого самоврядування сформували підстави для формування стратегії розвитку сільських територій у вигляді державної програми, у якій було б передбачено цілісну систему взаємодії у цьому напрямку.

Інтеграція в Європейську спільноту, збереження громад на своїй землі, справедливий розподіл ре курсів та бюджетів, розвиток місцевого самоврядування дозволили окреслити складові моделі оптимізації їх роботи з точки зору співвідношення наданих послуг та потреби в них наведена на рис. До основних критеріїв успіху невеликих структур, що діють на ринку фінансових послуг можна віднести можливість досягнення мети, терміни реалізації, бюджет (супутні витрати), якість тощо [6].

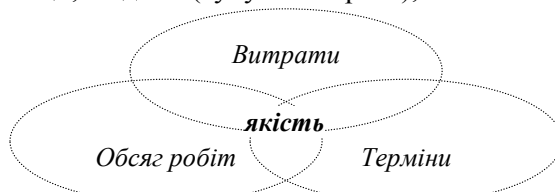


Рис. Модель ефективності фінансових послуг на сільських територіях

Необхідно відзначити тенденцію до активного зростання кількості екологічних помість та поселень в Україні, які самостійно вирішують питання інфраструктурного забезпечення [6-7]. Так, наприклад, в 2007 р. в Житомирській області було одне поселення, а 2014 р. їх є 12 в семи районах. В Черкаській області в Чигиринському районі поселення – Хутір Буда в 2003 р. налічувало три сім'ї, в 2009 р. їх вже було 23.

При тому, що система не організувала цей процес і йому не сприяла. Тенденції, що спостерігаються в суспільстві, проявляються, в першу чергу у силу зміни свідомості його членів щодо бажання бути в єдності з Природою, внести можливий посильний внесок у відновлення екологічної ситуації на Землі. Тому в Програмі Всеукраїнської громадської організації «Народний рух захисту Землі» визначальною є мета: «Перетворити Землю в ідеальне середовище проживання людини, як це було передбачено Богом». Звідси випливає вимога, яка знайшла своє відображення в Концепції «Родова садиба» і в проекті Закону України «Про родові помістя і родові поселення»: від 30 до 50% території родового помістя, залежно від рельєфу місцевості, де воно перебуває, має бути засаджено неплодовими деревами. За дотримання цієї умови і виділенні під родові помістя 1 млн. га: 1) буде посаджено неплодових насаджень (ліс) – 300-500 тис. га.; 2) інвестиції приватних забудовників протягом перших 10 років, становитимуть близько 30 млрд. грн. на рік; 3) екологічно чистої сільськогосподарської продукції буде вироблятися на суму 10 млрд. грн. у рік.

Таким чином, практика створення родових поселень є необхідною умовою ефективного функціонування громадських територіальних органів управління – територіальних громад; вибір споживчого товариства як оптимальної форми виробництва товарів і надання послуг, а також інфраструктурного продуцента є акумулюючою системою реалізації прийнятих управлінських рішень.

1. Гридчин В.Т. *Азы плодородия и успешного земледелия* / В.Т. Гридчин; Клуб орган. Земледелия. – К. *К Земле с любовью*, 2010. – 112 с.

2. *Городская пермакультура с Джеффом Лотоном. Відео.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [vk.com/club70312711?w=wall-70312711\\_145%2Fall](http://vk.com/club70312711?w=wall-70312711_145%2Fall)

3. Драгун Д. *Агробізнес України. Інфорграфічний довідник.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [bakertilly.ua](http://bakertilly.ua)

4. *Державна служба статистики України. Офіційний сайт.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [ukrstat.gov.ua/](http://ukrstat.gov.ua/)

5. Gilman R. *The Eco-village Challenge. The challenge of developing a community living in balanced harmony - with itself as well as nature - is tough, but attainable* / R. Gilman // Context Institute. *Catalyzing a graceful transition to the Planetary Era.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [context.org/iclib/ic29/gilman1/](http://context.org/iclib/ic29/gilman1/)

6. Plotnikova M. *Innovative character of rural territories social potential realization* / M. Plotnikova // *Management Theory And Studies For Rural Business And Infrastructure Development.* – 2014. – №36. – №4. – P. 956-958.

7. *Food and Agriculture. Офіційний сайт.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [fao.org/](http://fao.org/)